

Belang van het dorp is blijvend

Plan voor komende acht jaar gereed

Bert Kisjes

Het is drie jaar geleden dat we de laatste nieuwsbrief uitgaven over Cultural Village. Het wordt tijd om deze uitgave nu voort te zetten. In januari 2000 dachten we de activiteiten van Cultural Village achter de rug te hebben. Maar dat was een vergissing. Want het proces dat we in 1999 op gang hebben gebracht is niet te stoppen. In het jaar 2000 werd het Bretonse dorp Mellionec cultureel dorp van Europa. Dat betrof er een aantal naburige dorpen bij. In 2001 verplaatste het initiatief zich naar het Tsjechische Bystré waar ook de dorpen in de buurt erbij betrokken werden. In het afgelopen jaar vormde Pergine Valdarno in Toscane het centrum. En in 2003 is het Engelse Aldeburgh aan de beurt.

Het bewustzijn dat een dorp in deze eeuw iets toe kan voegen aan de moderne maatschappij neemt in de elf dorpen zienderogen toe. De interesse voor Europa is opmerkelijk groot. Zelfs de handicap van de elf verschillende talen is niet onoverkomelijk. Er wordt niet in kleine lettertjes gesproken en dat

maakt het gesprek gemakkelijker. Elk van de dorpen voegt iets aan de beweging van dorpen toe. De cultuurverschillen tussen Noord-, Zuid-, West- en Oost Europa worden als spannend ervaren. Er is in de afgelopen vier jaar veel heen en weer gereisd waarbij de bezoekers niet de gevels van de huizen fotograferden maar vooral de mensen bij wie zij te gast waren.

Een en ander was voor mij reden om in het jaar 2000 te besluiten om Hotel Sonnevand aan anderen over te laten en zelf hiermee door te gaan. In 2001 is er een bestuur gevormd. De werkgroep die in 1999 de ontvangsten van de verschillende dorpen regelden fungeert nu verder als de groep die de contacten met de dorpen in het buitenland onderhoudt.

In de periode tussen 1999 en nu is er heel wat gebeurd. Er is een achtjarenplan gemaakt voor de komende periode. Daarin is overeengekomen wie wanneer Cultureel Dorp van Europa zal zijn. In juni 2000 hebben we met de burgemeesters van alle elf dorpen een bezoek aan het Europese parlement gebracht. Daarbij is ook het Handvest van de

dorpen overhandigd. Bij alle mogelijke contacten met Europa is ons gebleken dat zij het initiatief waarderen maar niet kunnen honoreren. Daarvoor is de administratie te veel verkokerd. Om een initiatief te kunnen honoreren moet het passen in de gangbare Europese politieke en bestuurlijke terminologie. En daar wringt de schoen.

De provincie Noord Holland heeft het belang van voortzetting van het initiatief ingezien en steunt ons initiatief met een bedrag voor het kantoor en voor reisgeld voor drie jaar.

Daardoor hebben we het afgelopen jaar, naast de activiteiten in Pergine Valdarno en naast de specifieke activiteiten in Wijk aan Zee, kunnen werken aan een paar realiseerbare plannen.

• In 2003 geven we een boek uit met ons verhaal over wat er sinds 1996 in het kader van Cultural Village of Europe gebeurd is (zie elders).

• Op 30 augustus 2003 zal er een Dag van het Europese Dorp plaats vinden op kasteel Svojanov in de Tsjechische Republiek voor dorpen die het Handvest ondertekend hebben. Geïnteresseerde dorpen kunnen daar een afvaardiging heensturen.

• In Wijk aan Zee is het project 'Proeflokaal' in voorbereiding dat een betere aansluiting in functies, taken en regels zoekt tussen de informele wereld van het dorp en de grotere gemeente waarin het moet functioneren.

• Voor het ministerie van Landbouw werken we aan een essay dat de discussie op gang wil brengen in politieke, maatschappelijke en bestuurlijke kringen over de mogelijkheden van het dorp in de 21e eeuw en de betekenis die de kleine gemeenschap voor de gehele maatschappij kan hebben.

• Er wordt gewerkt aan een tentoonstelling.

• We proberen een aantal case-studies en onderzoeken te realiseren o.m. over de betekenis van de kleine zelfstandige ondernemer.

Deze nieuwsbrief zal naast de website www.cultural-village.com één keer per kwartaal de voortgang beschrijven. Wie ons wil steunen en op de hoogte blijven verzoeken we om donateur te worden van de Stichting voor minimaal € 15,- per jaar.

Wetenschap erkent Cultural Village

Slotconferentie in Pergine Valdarno

Jacky de Vries

De dorpen binnen Cultural Village hebben een belangrijke taak, ook de wetenschap lijkt nu van dit feit doordrongen. „Jullie zijn de toekomst van Europa”, stelde professor Enrico Cheli, socioloog aan de universiteit van Sienna. Cheli sprak de woorden tijdens de burgemeestersconferentie op 23 november 2002 in Pergine Valdarno.

Dat weekeinde sloten de vertegenwoordigers uit de twaalf dorpen het jaar af waarin Pergine Valdarno zich cultureel dorp van Europa mocht noemen. De meeste delegaties kwamen in de loop van vrijdag aan in het dorp en gebruikten de maaltijd in een plaatselijk restaurant.

De dag erna vond de slotconferentie plaats, waarin het lokale produkt centraal stond. Elk dorp presenteerde zijn eigen produkt. Namens Wijk aan Zee voerde Jan Budding het woord. Hij legde de nadruk op de abstracte producten van Wijk aan Zee.

José Ostendorf in gesprek met een inwonster van Pergine die asperges aan het snijden is. Foto: Riet Molenaar

conferentie was een excursie naar een kleine fabriek in Pergine waar met veel succes op ambachtelijke manier olijfolie wordt bereid.

Een van de gastsprekers was professor Cheli, de socioloog heeft de activiteiten gevolgd die het afgelopen jaar plaatshadden in Pergine Valdarno.

In het voorjaar sprak hij al met de delegaties over wat het dorp en de stad voor elkaar kunnen betekenen, in november trok hij zijn conclusies. Cultural Village moet doorgaan en er andere dorpen bij betrekken.

Cheli: “Cultural Village is nu een kind van vier jaar oud dat aan het opgroeien is. We moeten beseffen dat het kind werkelijk groot kan worden. Jullie ideeën zijn de toekomst, niet alleen voor Europa, maar voor de gehele planeet.

We zagen een Franse revolutie, een industriële en culturele revolutie. Ook dit is een revolutie, een van binnenuit.”

De volgende dag had de officiële afsluiting plaats in het gemeentehuis. De ideeën van Cultural Village vinden nogal wat weerklank in Italië, wat ook te herleiden valt uit het grote aantal hoogwaardigheidsbekleders en vertegenwoordigers van de landelijke media die de slotceremonie bezochten. De gouverneur van Toscane was bijvoorbeeld aanwezig, net als een cameraploeg van Rai Uno. Bert Kisjes sprak als ambassadeur van Cultural Village lovende woorden over de manier waarop de mensen in pergine Valdarno de activiteiten hadden georganiseerd. Vervolgens kreeg de burgemeester van Aldeburgh het vaandel overhandigd, dit Engelse dorp mag zich in 2003 Cultureel Dorp van Europa noemen.

Zeven jaar cultureel dorp in boekvorm

In 1996 riepen de inwoners van het Deense Tommerup zich uit tot Cultureel Dorp van Europa. Vele kilometers verderop werd een soortgelijk initiatief voorbereid, Wijk aan Zee wilde in 1999 hetzelfde doen. Nu zeven jaar later is Cultural Village een verbond van twaalf dorpen in Europa en onderwerp van een boek dat binnenkort verschijnt.

In het boek 'Vitale Dorpen' wordt niet alleen teruggekeken op zeven jaar Cultureel Dorp van Europa, ook de toekomst krijgt aandacht. Niet alleen met tekst, ook met vele unieke foto's. Het boek wordt in april 2003 gepresenteerd, tijdens de burgemeestersconferentie in het Engelse Aldeburgh, dat zich dat jaar Cultureel Dorp van Europa mag noemen.

'Vitale Dorpen' behandelt naast de geschiedenis en de toekomst ook de thema's die belangrijk zijn voor de toekomst van de dorpen. Het historische Charter of The Villages kreeg ook een plek en dit alles maakt 'Vitale Dorpen' een bijzonder naslagwerk.

Het boek bevat 112 pagina's, verschijnt in meerdere talen en wordt gedrukt in een beperkte oplage. Wie dit collectors item niet wil mislopen kan nu al een exemplaar bestellen, onder vermelding van het aantal en de gewenste taal. De winkelprijs gaat € 30,- bedragen. Wie bij voorintekening het boek bestelt kan het voor € 20,- plus verzendkosten verkrijgen. Maak het bedrag nu over op banknr. 3080 13 743 t.n.v. Stichting Cultureel Dorp van Europa te Wijk aan Zee met vermelding 'boek vital villages' of bestel via village@cultural-village.com

Wordt donateur van de Stichting Cultural Village of Europe. Voor minimaal € 15,- per jaar steunt u ons werk. U krijgt dan onze nieuwsbrief en blijft op de hoogte van onze activiteiten. Rabobank 3080 13 743 t.n.v. Stichting Cultureel Dorp van Europa te Wijk aan Zee.

Pergine Valdarno gaf bij de entree van het dorp duidelijk aan Cultureel Dorp te zijn. Foto: Riet Molenaar

Het erfgoed bijvoorbeeld, de natuurlijke omgeving en de trots van haar inwoners die deze rijkdom bewaren en beschermen. Een onderdeel van de

Korte berichten

Aldeburgh Cultureel Dorp van Europa in 2003

Het programma

25-27 april Openingsconferentie over 'The impact of tourism on small towns and villages'

20-25 juli "What makes us who we are... a digital portrait of us". Aan de deelnemers (4 per dorp) wordt gevraagd om materiaal te verzamelen die het dagelijks leven in het eigen dorp representeren. Dat kan film, foto, muziek of van allerlei voorwerpen zijn. Tijdens de bijeenkomst in juli wordt alles bij elkaar gelegd en mede met behulp van enkele kunstenaars uit Aldeburgh in een CD-Rom of DVD samengevoegd die later daarna mee naar huis wordt genomen.

18-21 September Festival van de dorpen. Alle dorpen komen met hun delegaties tegelijkertijd naar Aldeburgh

Moothouse, direct aan zee, ook nu nog het gemeentehuis van Aldeburgh.

Week voor Woodcutters in Bystré

Het Tsjechische Bystré organiseert in navolging van 'Ezels en Kwasten' een week voor houtsnijders. Bystré schrijft: 'We live in a region with wonderful forests. A lot of wood is used for industry and for heating. We know that every tree is unique and irreplaceable. It has its own soul and life and its growing lasts more than a humans life. It is possible to give it a new life and a new shape. Its value will be conserved and its beauty emphasized.'

Voor een beperkt aantal mensen kan voor onderdak en een maaltijd gezorgd worden.

Aanmeldingen bij ivana.strilkova@worldmail.cz of bij de afzender van deze nieuwsbrief.

Juttersfestival Wijk aan Zee

Jaarlijks organiseert Wijk aan Zee een muziekfestival. Dat ook open staat voor muzikanten uit de elf Europese dorpen. De datum is 4-6 juli 2003. Voor een beperkt aantal muzikanten kan voor eten en onderdak gezorgd worden. Laat ons tijdig weten wie er komt. village@cultural-village.com

Kerst CD voor Mellionec

Bij gebrek aan andere tastbare producten hebben 40 muzikanten uit Wijk aan Zee een Kerst CD gemaakt voor de kerstmarkt in Bretagne. Daar waren producten te zien en te koop van het merendeel van de elf dorpen.

Burenbal

In november is in Bystré een 'burenbal' georganiseerd, een dansfeest bestemd voor inwoners van de Ketinsk Triangl, het samenwerkingsverband van dorpen dat in 2001 gezamenlijk de vele gasten uit Europa op het dorpenfestival heeft ontvangen. De samenwerking die in 2001 werd begonnen is voortgezet. Dat is ook het geval met Mellionec waar na het jaar 2000 de samenwerking in Kreiz Breizh veel meer inhoud heeft gekregen.

Nieuwe Tijden voor de Dorpen

Onder deze titel verschijnt binnenkort een essay geschreven door Bert Kisjes en Carin Giesen. Dit essay is geschreven in opdracht van Innovatienetwerk, een onafhankelijke organisatie die zich bezig houdt met duurzame ontwikkelingen in de groene ruimte. In deze organisatie werken overheden en maatschappelijke

organisaties samen. Een van de projecten van Innovatienetwerk betreft het wonen. De Vinex-locatie blijkt geen ideale vorm te zijn. Mensen geven aan graag in een dorp te willen wonen. Is het mogelijk om nieuwe dorpen te bouwen? In deze context is het essay geschreven vanuit het gezichtshoek van een dorp als een samenleving van mensen. Het essay zal in dit voorjaar verschijnen en ook in het Engels en Duits beschikbaar komen. Geïnteresseerden kunnen zich informeren bij village@cultural-village.com

Corus chess tournament

Ook Schachdorf Ströbeck was dit jaar weer vertegenwoordigd op het Corusschaaktoernooi in Wijk aan Zee. Op 18-20 januari speelden zij in een vierkamp tegen Wijk aan Zee. Ströbeck won de match bij een gelijk aantal punten.

De rol van de vrouw in het dorp

In 2006 zal Schachdorf Ströbeck Cultureel Dorp van Europa zijn. Burgemeester Krosch deelde tijdens het schaaktoernooi in Wijk aan Zee mee dat Ströbeck de rol van de vrouw in het dorp als thema van de conferentie heeft gekozen. In Ströbeck is die rol heel groot.

Ezels en kwasten in Wijk aan Zee

Van 15 tot 22 mei wordt in Wijk aan Zee in het kader van de Week van de Zee een symposium voor schilders en tekenaars georganiseerd. Voor een beperkt aantal beeldende kunstenaars die van verre komen kan voor onderdak bij particulieren gezorgd worden. Het thema van het symposium is 'windkracht 10'. Als afsluiting is er een tentoonstelling en een veiling waarop het werk verkocht kan worden. Informatie inwinnen kan op village@cultural-village.com of op het adres dat in deze nieuwsbrief staat aangegeven.

Help!

In dit jaar zullen naar verwachting de activiteiten van Cultureel Dorp zich uitbreiden. Voor allerlei activiteiten is menskracht nodig. Van journalisten die ons helpen ons verhaal in beeld te brengen en beeldende kunstenaars die willen assisteren bij het maken van een tentoonstelling tot administratieve mensen toe die adressenbestanden bij willen houden of iets met een website kunnen doen. Zelfs financiële mensen die helpen met het vinden van geld. Dat is een klus voor professionals. Meld je op het redactieadres.

Paxos heeft een nieuwe burgemeester

Els van den Bosch

Paxos, het Griekse eiland dat in 2004 als gastdorp voor Cultural Village zal optreden, heeft Spyros Bogdanos tot nieuwe burgemeester gekozen. Voor velen is hij geen onbekende, Spyros is de vaste afgevaardigde van het eiland naar CV-manifestaties en een enthousiaste supporter van de beweging.

In Griekenland wordt de burgemeester rechtstreeks gekozen en de Paxiotische bevolking van 2400 zielen sprak zich met een ruime meerderheid uit voor deze alom bekende persoon.

Tot 1 januari 2003 is hij nog dagelijks te vinden in zijn winkel in Gaios, een zaak in ijzerwaren, hout en aanverwante artikelen. Tegelijkertijd houdt hij daar het filiaal voor de Griekse Nationale Bank. Maar daarnaast is Spyros vooral bekend op cultureel terrein. Hij is met hart en ziel Paxioot, en keerde na zijn studie economie en sociologie in Athene zo snel mogelijk weer terug naar het eiland om zijn leven daar verder op te bouwen en zich te verdiepen in de rijke geschiedenis. Hij schreef een aantal boeken, onder andere over het eilandverleden en er kwamen gedichtenbundels van hem uit. Hij is zeer actief in de Culturele Vereniging en als het koor van Paxos een uitvoering geeft is Spyros tussen de tenoren te vinden.

Per 1 januari gaat Spyros zich helemaal aan het burgemeesterschap wijden, in tegenstelling tot zijn voorganger die zijn baan eraan behield.

"Er is meer dan genoeg te doen", zegt hij, "en ik wil mijn handen er voor vrij hebben."

Spyros Bogdanos ondertekent het Handvest van de Dorpen op 10 december 1999 in de Moriaan in Wijk aan Zee. Foto: Riet Molenaar

Paxos heeft een snelle ontwikkeling doorgemaakt van geïsoleerd agrarisch eiland naar toeristische trekpleister. Dat ging gepaard met rigoureuze veranderingen die het authentieke karakter hebben aangetast. Spyros is blij met de economische vooruitgang die de armoede en het harde bestaan van vroegere tijden heeft verjaagd. Maar hij ziet ook ongewenste bijverschijnselen zoals de vervuiling, verwaarlozing van oude waarden, onverschilligheid

voor het eigen karakter van het eiland.

"Ik ga het eiland schoonmaken", zegt hij. "De rommel moet opgeruimd worden, de stranden moeten schoon, de autowrakken weggewerkt. Ook ga ik me inzetten voor een efficiënte watervoorziening in de dorpen en er moet een goed rioolsysteem komen".

De olijfbomencultuur, die eeuwen lang de enige bron van inkomsten was, heeft ook zijn aandacht.

"Nu we er niet meer volledig van hoeven te leven, mag het niet verwaarloosd worden. We moeten het blijven onderhouden, net zoals de oude architectuur. Sommige huizen hier dateren nog uit de Venetiaanse tijd. We mogen het niet laten verslonzen, en we moeten respect hebben voor het verleden."

Een van zijn plannen is het opzetten van een archief met boeken uit de 16e eeuw, en de restauratie van de prachtige Ipapantikerkerk die uit 1600 dateert. Maar hij kijkt ook vooruit. Zo staan er bijvoorbeeld winterhuizen voor toeristen op zijn wenslijst.

"Nu komen ze alleen 's zomers. Maar 's winters is het hier ook mooi en de moeite waard. Alleen moet je huis wel op het winterklimaat ingesteld zijn".

Van het begin af aan is Spyros een enthousiast pleitbezorger geweest voor Cultural Village.

"Vooral voor Paxos als eiland is het belangrijk om van anderen te leren, om gedachten en ideeën uit te wisselen, om de andere culturen van nabij mee te maken. Zo raken wij niet geïsoleerd, we krijgen meer begrip van de mensen die ons als toeristen bezoeken en we kunnen onszelf laten zien zoals we echt zijn. Het is ook erg belangrijk dat door deze beweging de regeringen de dorpen meer op waarde

schatten en niet meer over het hoofd zien."

Hij verheugt zich op 2004, als Paxos gastdorp zal zijn voor Cultural Village. De voorbereidingen zijn al in volle gang. Er zal een boek verschijnen over de geschiedenis van het water in Paxos. En de zangers en de dansers van het eiland oefenen gestaag om over ruim een jaar goed voor de dag te komen. De gasten uit heel Europa zullen rondgeleid worden en informatie krijgen over de geschiedenis en het leven op het eiland.

Spyros heeft er veel zin in en veel tijd voor het schrijven zal er voorlopig niet zijn.

"Nu ben ik bezig aan een woordenboek. Ik verzamel woorden en uitdrukkingen die hier vroeger gebruikt werden en nu verloren dreigen te gaan. Maar het zit er wel in dat dat een tijdje de kast in moet."

CULTURAL VILLAGE of EUROPE

Colofon:

Deze nieuwsbrief wordt uitgegeven door Cultural Village of Europe in Wijk aan Zee.

Julianaweg 35, 1949 AN Wijk aan Zee

Website: www.cultural-village.com

E-mail: villages@cultural-village.com

Redactie: Jacky de Vries en Bert Kisjes

Medewerkers: Els van den Bosch, Dmitri Demian

Layout: Peter Neijenhoff - www.hvbx.nl

Drukker: Pantheon drukkers